

Суд (дуже стисло)

Юрій Мушкетик

Змучена селянка Ганна важко сидить на лаві. У неї вже давно сильно болить спина, але лікарі ніяк не можуть остаточно з'ясувати причини її хвороби.

Ганну судять. Страшний сором відчуває вона перед усіма людьми, які зібралися тут. Їй здається, що прийшли вони подивитися на неї і посміятися. А судять її за те, що вона недоробила трудовнів. Неначе забули, як вона працювала у колгоспі довгі роки, як піднімала жінок на роботу, вмовляла виконувати навіть важку, чоловічу працю, залишалася на своїй ділянці навіть вночі.

А тепер бригадир, той, який знав її дуже давно і завжди хвалив, подав на неї до суду. Він тепер став зовсім інший: кричить на людей, часто напивається, з такими, як Ганна, навіть і не поговорить.

Усі знають, що жінка хворіє, але ця хвороба не може звільнити її від тяжкої роботи. Ганна завжди любила роботу, ще й співала коло неї. Згадує вона, як вийшла заміж за повдовілого Омелька Розсоху, який залишився з двома дітьми. Чоловік був добрий, зразу підкорився Ганниній волі. А вона взялася працювати, щоб підняти господарство, щоб було в хаті затишно і красиво.

Народила двох синів, було дітей четверо, а потім 33-го року померла Оленка.

Згадує Ганна, як голодними роками намагалася врятувати дітей від голоду, діставала скрізь їжу, а потім бігла працювати у колгосп. Сини виросли міцними і роботящими, хапалися за найважчу роботу. Не раз вони допомагали тодішньому голові, і він їх завжди хвалив.

Потім прийшла війна, чоловік та старші сини пішли на фронт, меншого забрали пізніше. Чекала їх Ганна, надіялась навіть тоді, коли приходили похоронки. Дочекалася тільки Григорія, того, що пішов у науку.

У війну годувала їх із Микитою тільки корівка. Потім, коли Ганна залишилася сама, берегла її дуже. Та прийшли голова Устим Рукавиця та фінагент Йосип Шило і забрали її, бо не виконала Ганна норми здачі молока. Потім забрали і підсвинка, якого Ганна ледве вигодувала. Писала жінка в різні інстанції, та нічого не отримала. Наче зламалось у ній щось.

Григорія ж, останнього її сина, звинуватили у тому, що він ворог народу.

Сиділа Ганна і чекала присуду. Присудили їй виправні роботи, які потім замінили на примусові роботи в колгоспі. Ледве піднялася жінка через біль у спині й образу в серці. Вийшла на вулицю та пошукала, де б попити. Зайшла у двері, над якими було написано "Пиво-води", і побачила, як за столом сидять Рукавиця та Шило і сміються. Не витримало жіноче серце.

Залишилася після Ганни тільки стара хата, яку Григорій не схотів продавати.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Ю. Мушкетик розгортає перед читачем звичайну картину життя простої селянки, жінки, життя якої сповнене повсякденних турбот про дітей, чоловіка, їжу. Але не позбавлене воно й краси, до якої весь час тягнеться Ганна.

Для щастя жінці потрібно зовсім небагато: аби були живі її чоловік та діти, була хата, город та пошана серед людей. Усю силу свого тіла і любов свого серця вона віддає людям, працює все життя тяжко, але опиняється абсолютно беззахисною у світі, де не можна знайти правди і справедливості.

Судді її тільки сміються над нею, завдаючи їй страшного, невимовного болю, забирають у неї найдорожче — віру в людей і справедливість. Вона могла б ще пережити втрату чоловіка і синів, але не може Ганна пережити втрати самих підвалин свого існування, сенсу свого життя — поваги до себе.